

กระทู้ถามที่ ๕๖๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๕ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ปัญหาแรงงานไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันมีแรงงานไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศเป็นจำนวนมาก แต่มักถูกบริษัทจัดหางานและผู้ประกอบการเอาเปรียบ ตลอดจนปัญหาแรงงานที่ส่งไปต่างประเทศขาดสวัสดิการและการช่วยเหลือดูแลจากภาครัฐอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้ใช้แรงงานได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก รัฐบาลควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน รวมถึงหามาตรการและแนวทางแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของแรงงานไทยที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีมาตรการคุ้มครองคนไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบอย่างไร เพื่อให้เป็นระบบที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้การช่วยเหลือคนไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศโดยรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดหางานก่อนและให้คนหางานผ่อนชำระค่าใช้จ่ายกับกระทรวงแรงงานในภายหลังได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดสรรงบประมาณเพื่อจ้างทนายความหรือที่ปรึกษาทางด้านกฎหมายเพื่อช่วยเหลือทางด้านคดีความให้กับแรงงานไทยที่ถูกฉ้อโกง เอาเปรียบ หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เชียรชัย สุวรรณเพ็ญ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

จังหวัดตาก

คำตอบกระทู้ถามที่ ๕๖๑ ร.

ของ นายเชิรชัย สุวรรณเพ็ญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดตาก
เรื่อง ปัญหาแรงงานไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศ

ข้าพเจ้า นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ได้รับมอบหมายจาก นายกรัฐมนตรีให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาแรงงานไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถาม ๑. รัฐบาลมีมาตรการคุ้มครองคนไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศ มิให้ ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการอย่างไร เพื่อให้เป็นระบบที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ขอทราบ รายละเอียด

คำตอบ รัฐบาลโดยกระทรวงแรงงานได้กำหนดมาตรการคุ้มครองคนไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศ มิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ ไว้ ๓ แนวทาง ดังนี้

๑. การคุ้มครองแรงงานก่อนเดินทางไปทำงานต่างประเทศ

(๑) กำหนดปัญหาการหลอกลวงแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงแรงงาน กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ บริษัทจัดหางาน และชุมชนจะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบตำแหน่งงานในต่างประเทศ การให้นายจ้างทำหนังสือค้ำประกัน การจ่ายค่าจ้างและสวัสดิการต่าง ๆ ตามสัญญาจ้างก่อนขออนุญาตไปทำงาน การกำหนดค่าใช้จ่ายและค่าบริการที่เหมาะสมและเป็นธรรม การบังคับใช้กฎหมาย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของทุกฝ่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

(๒) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น ให้มีการจดทะเบียนสายหรือนายจ้างจัดหางานอิสระ กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน การเพิ่มวงเงินประกันที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานต้องวางไว้ การปรับปรุงค่าบริการและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศให้สอดคล้องกับความเป็นจริง

(๓) กำกับดูแลการจัดส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศ ให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม ส่งเสริมและพัฒนาบริการของบริษัทจัดหางานที่จัดส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศให้มีบริการที่ได้มาตรฐาน กำหนดวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมาย ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและยึดถือปฏิบัติ

(๔) ปรับปรุงการพัฒนาความพร้อมแก่แรงงานก่อนไปทำงานต่างประเทศ โดยการฝึกอบรม/ปฐมนิเทศแก่แรงงานที่จะไปทำงานในต่างประเทศ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สัญญาจ้างงาน กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่พึงได้รับ โดยเฉพาะ การติดต่อหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในต่างประเทศ

(๕) กำหนดมาตรฐานและวิธีการตรวจสอบสภาพของสถานพยาบาลในประเทศไทย ให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกับประเทศที่แรงงานจะไปทำงาน เพื่อป้องกันการถูกส่งกลับ

(๖) เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบการเดินทางไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทย เพื่อป้องกันการลักลอบไปทำงานอย่างผิดกฎหมาย

(๗) การทำข้อตกลงกับประเทศคู่ภาคีเพื่อส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ โดยกรมการจัดหางานเป็นผู้จัดส่ง เพื่อให้แรงงานไทยเสียค่าบริการและค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ซึ่งขณะนี้ได้ทำข้อตกลงแล้ว คือ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ อิสราเอล และสหรัฐอเมริกาบริติช

๒. การคุ้มครองแรงงานระหว่างทำงานในต่างประเทศ

(๑) ให้การคุ้มครองแรงงานให้ได้รับความคุ้มครองสิทธิประโยชน์ตามสัญญาจ้าง และกฎหมายแรงงานของประเทศที่เข้าไปทำงาน ไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง โดยให้บริษัท จัดหางานเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานภายหลังจัดส่งให้นายจ้าง แล้ว รวมทั้งขยายขอบเขตสิทธิประโยชน์กองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ ให้สามารถช่วยเหลือคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของแรงงานให้มากขึ้น เช่น การว่าจ้าง ทนายความเพื่อช่วยแก้ไขข้อพิพาทระหว่างแรงงานกับนายจ้างในต่างประเทศ

(๒) ดูแลแรงงานให้ได้รับการจัดสวัสดิการการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมได้มาตรฐาน มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีสุขลักษณะ และส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อลดปัญหาความเครียด และพฤติกรรมไม่เหมาะสม

(๓) ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของแรงงานไทยในแต่ละประเทศ เพื่อให้แรงงาน สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ ได้

(๔) การดูแลแรงงานไทยที่ทำงานอยู่ในต่างประเทศจะมีอัครราชทูตที่ปรึกษา ฝ่ายแรงงานซึ่งประจำอยู่ในแต่ละประเทศทำหน้าที่ดูแลแรงงานไทย

๓. การป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ โดย

(๑) กำหนดมาตรการป้องกันการหลอกลวงแรงงานไทยที่ประสงค์จะไปทำงานต่างประเทศ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

(๒) กำหนดมาตรการปราบปรามการหลอกลวงคนหางานไปทำงานต่างประเทศ โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) จัดตั้งและส่งเสริมเครือข่ายในชุมชน/หมู่บ้าน โดยประสานความร่วมมือองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน อาสาสมัครและผู้ที่มีใจจะไปทำงานต่างประเทศ ให้มีส่วนร่วมในการสอดส่อง ดูแล และแจ้งข่าวให้หน่วยงานราชการทราบ เพื่อร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปราม ขบวนการหลอกลวงแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ รวมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปราม การหลอกลวงคนหางาน จำนวน ๑๕ ศูนย์ ใน ๑๕ จังหวัด ณ ที่ทำการสำนักงานจัดหางานจังหวัด โดยแต่ละศูนย์มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ควบคุมดูแลกระทรวงแรงงานเป็นประธานคณะทำงาน

คำถาม ๒ รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้การช่วยเหลือคนไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ โดยรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดหางานก่อนและให้คนหางานผ่อนชำระค่าใช้จ่ายกับกระทรวงแรงงานในภายหลังได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้แรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศอย่างมีศักดิ์ศรี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กระทรวงแรงงานโดยกรมการจัดหางาน ได้ให้การสนับสนุนด้านสินเชื่อ การไปทำงานต่างประเทศ (โครงการบิ่นก่อนจ่ายทีหลัง) เพื่อช่วยเหลือคนหางานที่ไม่มีเงินทุน เป็นค่าใช้จ่ายในการไปทำงานต่างประเทศได้มีโอกาสกู้ยืมเงินจากธนาคาร ซึ่งกรมการจัดหางาน ได้จัดทำข้อตกลงกับธนาคาร/สถาบันการเงิน เพื่อปล่อยสินเชื่อให้คนหางานที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าปกติ แบ่งการดำเนินการเป็น ๒ ระบบ คือ

ระบบที่ ๑ ระบบบิ่นก่อนผ่อนจ่ายทีหลังแบบมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ปัจจุบันมีธนาคาร เข้าร่วมโครงการ ๓ แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนหางานมีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ และให้การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ และสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุน ฯ หรือทายาทและครอบครัวกรณีแรงงานไทยประสบปัญหา ในต่างประเทศ แต่ละธนาคารให้กู้รายละไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน ๑๘ เดือน แต่ต้องไม่เกินกำหนดอายุสัญญาจ้างงาน

ระบบที่ ๒ ระบบบินก่อนผ่อนจ่ายที่หลังแบบไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (ใช้บุคคลค้ำประกัน) มีธนาคารเข้าร่วมโครงการคือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ให้สินเชื่อแก่คนหางานที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ โดยการจัดส่งของกรมการจัดหางาน ซึ่งผู้กู้สามารถ ใช้บุคคลค้ำประกันได้ โดยให้บริการทุกสาขาทั่วประเทศ กู้ได้รายละไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกินกำหนดอายุสัญญาจ้างงาน

คำถาม ๓. รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดสรรงบประมาณเพื่อจ้างนายความหรือที่ปรึกษาทางด้านกฎหมายเพื่อช่วยเหลือทางด้านคดีความให้กับแรงงานไทยที่ถูกนอ้โกง เอาเปรียบ หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กรณีคนหางานประสบปัญหาการถูกหลอกลวง นอ้โกง หรือถูกเอาเปรียบจากการสมัครงานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ สามารถใช้สิทธิบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ ร้องทุกข์ขอความช่วยเหลือต่อหน่วยงานของรัฐทั้งในและต่างประเทศ และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำร้องทุกข์ จะต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่ แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ นอกจากนี้หากคนหางานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศโดยการจัดส่งของบริษัทจัดหางานที่ได้รับอนุญาตจากกรมการจัดหางาน หรือโดยการจัดส่งของกรมการจัดหางาน จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือคนหางานเดินทางไปทำงานต่างประเทศด้วยตนเอง ที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ จะได้รับการสงเคราะห์จากกองทุน ฯ เป็นค่าใช้จ่าย ค่าจ้างนายความเพื่อต่อสู้คดีกรณีสมาชิกกองทุนถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดซึ่งมิใช่เกิดจากการกระทำโดยเจตนาในต่างประเทศ หรือสมาชิกกองทุนดำเนินคดีแพ่งแก่นายจ้าง เนื่องจากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการทำงานซึ่งเกิดขึ้นระหว่างที่เป็นสมาชิกกองทุน ภายใต้บังคับตามมาตรา ๕๓ ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หากมีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควร ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินกองทุนเพื่อให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุนได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ ซึ่งสมาชิกกองทุนที่ประสบปัญหาในต่างประเทศ สามารถติดต่อขอรับความช่วยเหลือได้ที่สำนักงานแรงงานไทยในต่างประเทศ สำหรับประเทศที่ไม่มีสำนักงานแรงงานไทย สถานเอกอัครราชทูตที่ตั้งอยู่ในประเทศนั้น ๆ จะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแรงงานไทยที่ประสบปัญหา